

Bacheloroppgave

IDR600 Sport Management

Har keepere som er født tidligere på året lettere for å bli tatt ut til norske aldersbestemte fotballandslag?

Kandidatnummer: 6

Totalt antall sider inkludert forsiden: 33

Molde, Innleveringsdato: 31.05.2023

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none">• ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands.• ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt.• ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt.• har alle referansene oppgitt i litteraturlisten.• ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§16 og 36.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert, jf. høgskolens regler og konsekvenser for fusk og plagiat	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Personvern

Personopplysningsloven

Forskningsprosjekt som innebærer behandling av personopplysninger iht. Personopplysningsloven skal meldes til Sikt for vurdering.

Har oppgaven vært vurdert av Sikt?

ja nei

- Hvis ja:

Referansenummer:

- Hvis nei:

Jeg/vi erklærer at oppgaven ikke omfattes av Personopplysningsloven:

Helseforskningsloven

Dersom prosjektet faller inn under Helseforskningsloven, skal det også søkes om forhåndsgodkjenning fra Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk, REK, i din region.

Har oppgaven vært til behandling hos REK?

ja nei

- Hvis ja:

Referansenummer:

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Geir Otherhals

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven. §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjenning.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å

gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Dato:

Antall ord: 8563

Forord

Denne oppgaven markerer at jeg nå er ferdig med et læringsrikt og et flott bachelorløp i Sport Management på Høgskolen i Molde. Til tross for noen semestre som ble litt annerledes på grunn av Covid-19 i løpet av utdanningsløpet ved Høgskolen i Molde så vil jeg se på de siste tre årene som fine sammen med medstudenter, og ansatte ved skolen.

Jeg vil gjerne rette en stor takk til familien min som har motivert meg gjennom hele utdanningsløpet. Når jeg flyttet til Molde visste jeg ikke hva jeg ville drive med utenom at jeg visste jeg ville jobbe med fotball. Utenom selve utdanning har også Høgskolen i Molde gitt meg et fantastisk nettverk og jeg har kommet i kontakt med mange i fotballverden som har gjort sterkt inntrykk på meg. Jeg er evig takknemlig for at Molde FK ville satset på meg som keepertrener og har hjulpet meg med forskjellige trenerkurs og lært med mye om hva det vil si å være en god leder og trener. Takk til Molde FK sitt gatelag som viste at fotball handler om mye mer enn det å bli mest mulig, men om det å bruke idretten til å få et nytt og bedre liv og å ha fokus på personlig utvikling igjennom fotball. En siste takk til Stiftelsen Vålerenga Fotball Samfunn som jeg har hatt utplassering hos under bachelor skrivningen og Vålerenga fotball som fant et lag jeg fikk æren av å være assistenttrener for under denne perioden. Her har jeg fått være med Vålerenga sitt gatelag og fått deltatt på andre prosjekter. Jeg har fått se hvordan stiftelsen jobber på nært hold og lært mye som jeg kan ta med videre inn i arbeidslivet. De har også vært behjelpelige med oppgaven.

Takk til veileder Geir Oterhals ved Høgskolen i Molde. Takk for god hjelp og gode tips til, som har vært motiverende for å gjøre denne oppgaven som god som mulig. Takk for at du har vært tilgjengelig hvis det har vært spørsmål underveis.

Sammendrag

Målet med denne studien er å gå mer spesifikt på relativ alders effekt i fotball og se om det er større effekt i en så kompleks rolle som keeperrollen er. Vi vet at det relativ alders effekt finnes i idretten og at studier vises at det finnes i fotballen og det var derfor interesse for å se om det var det for keeperrollen også. Denne oppgaven handler om hva relative alders effekt er, men også om keeperrollen. Den handler om hvordan effekten utvikler seg fra de yngste aldersbestemte landslagene til A-landslaget og også om hvordan keeperrollen har utviklet seg. Keeperrollen har utviklet seg mye de siste årene og det ser ut til at den utviklingen fortsetter. Det blir derfor også diskutert hvordan dette kan påvirke den relative alders effekten.

Innhold

1.0	Introduksjon.....	1
1.1	Hva er RAE?.....	2
1.2	Tidligere Forskning.....	4
2.0	Problemstilling.....	8
3.0	Metode.....	9
4.0	Resultat.....	10
4.1	Totalt 2012-2022.....	10
4.2	Hvilket kvartal er keeperne født i?.....	10
4.3	Hvilken fødselsmåned er keeperne født i?.....	11
4.4	Fødselskvartal for ulike aldersbestemte landslag.....	12
4.5	Resultat 2001-2011.....	13
4.6	Hvilket kvartal er keeperne født i?.....	13
4.7	Hvilken måned er keeperne født i?.....	13
4.8	Utvikling av antall keepere i første kvartal.....	14
4.9	Resultat 2002-2022.....	15
4.10	Hvilket kvartal er keeperne født i?.....	15
4.11	Hvilken fødselsmåned er keeperne født i.....	16
4.12	Utvikling av keepere født i første kvartal.....	17
5.0	Diskusjon.....	18
6.0	Konklusjon.....	22
	Referanse.....	23

1.0 Introduksjon

Fotball er en idrett det er lett å bli god i, men umulig å bli best. Det finnes mange veier til rom eller til mål i denne sammenhengen. Det finnes ingen fasit på hvordan et lag blir best. Det finnes uendelig med taktikker, måter å spille på og formasjon. Noen spiller med 3 forsvarspillere, noen spiller med bare 1 spiss, noen vil bare slå langt å satse på å vinne 1-0, imens andre vil spille vakker fotball å skåre masse mål. En ting er likt for alle lag. Alle har en keeper og får å vinne kamper må man hindre ballen i å gå forbi sin egen keeper og samtidig klare å skyte ballen forbi motstander sin keeper. Keeperen sin rolle er helt spesielle i forhold til de andre på banen.

De har en annen drakt farge enn de andre med spillerne sine. De har lov til å bruke hendene innenfor et gitt område og bruker hansker. Keepere sin hovedoppgave er å hindre mål. Imens de 10 andre medspillerne som regel er med i angrep og har mulighet til å skåre, blir keeperne på sin egen bane halvdel og venter på at motstanderen skal angripe. For å bli en god keeper må man blant annet være spenstig, rask, eksplosiv, ha gode reflekser og ha god rekkevidde. Det er derfor en fordel å ha keepere med god fysisk modning da de kan ha en god rekkevidde uten å være like spenstige og eksplosive som mindre keepere. Vi har ifølge Hegre (2022) 4 typer keepere. Den tradisjonelle keeperen, den spillende keeperen, sweeper keeperen og allround keeperen.

- Den tradisjonelle keeperen utmerker seg med sin skuddstopping, men kan være begrenset i andre faser av spillet
- Den spillende keeperen er ekspert på distribusjon/igangsettinger, men kan være under gjennomsnittet på skuddstopping.
- Sweeper keeperen er den keeperen som er dominerende på kontroll av bakrom når laget spiller med høyt press. Har god timing på utrusninger og er viktig for lag som spiller med en backlinje høyt oppe i banen.
- Allround keeperen er spesialisten som ikke passer inn i de andre kategoriene. Han er rundt gjennomsnittet på alt. Har ingen store svakheter, men ingen X-faktor eller sterke sider.

Andres Chanis som styrer fotball nettsiden og fotball bloggen mastersoccermind.com gjorde en undersøkelse på høyden og vekten til de keeperne som spilte VM i Russland i

2018 i tillegg la han til de beste keeperne i verden i 2018 som ikke spilte VM. Han fant da ut at gjennomsnittshøyden var 1.89m. Der den høyeste keeperen var 1.99 og de laveste var fire keepere som var 1.83 høye. Det er derfor ingen tvil om at høyde spiller en stor rolle for keepere. Gjennomsnittshøyde hos profesjonelle fotballspillere ligger på cirka 180-181cm (Calbet et al., 2001). I gjennomsnitt er ikke forskjellene så store, men for hver keeper på banen er det 10 utespillere, så det er flere utespillere som kan dra opp og ned snittet. I fotball er marginene så små at de 2cm kan gjøre en stor forskjell på om det blir mål eller ikke mål. Det er derimot vanskelig å finne korrekt høyde på keepere og hvis vi ser på unge keepere så er dette noe som kan forandre seg over tid. Jeg har derfor satt fokus på noe annet som spiller inn på hvor høy man er og som ikke forandrer seg, nemlig fødselsdato. Siden det ser ut til at keepere i gjennomsnitt er høyere så kan det være naturlig å tenke at de som er tidlig utviklet og dermed har et fysisk fortrinn med mer kroppshøyde enn de som ikke er tidlig utviklet, ofte kan bli selektert til keeperrollen.

1.1 Hva er Relativ Alders Effekt?

Relativ alder er en persons alder, sammenlignet med en annen persons alder i den relevante gruppen. I denne sammenhengen er det altså keeperen sin alder i forhold til de andre keepere på aldersbestemte landslag. Relativ alders effekt (RAE) er et fenomen som det finnes mye forskning på innenfor flere idretter på ulike nivåer. Tidligere studier har vist at de idrettsutøverne som er født tidlig på året ofte kan favoriseres når det er snakk om uttak til satsningstilbud (Musch og Grondin 2001). Man har også noe som heter RAE reversal, dette er at de yngste utøverne har en ulempe i yngre år, men ender opp med lengre karriere, blir mer suksessfulle og tjener mer penger. (Musch og Grondin 2001). Hva som i hovedsak er problemet med RAE er at for utøvere øker frafallet hos de som er født sent på året. Delorme et.al (2010) undersøkte om RAE eksisterte blant franske fotballspillere som hadde sluttet å spille fotball i-eller-etter 2006-2007 sesongen og fant at spillere født sent i seleksjonsåret var overrepresentert blant spillere som sluttet på fotball i aldersklassene U-9, U-11, U-13, U-15 og U-18. Dette blir forklart med at det er på grunn av fysiologisk underlegenhet eller at de blir sett på som mindre talentfulle enn sine relativt eldre medspillere. Denne studien vil ta for seg om det finnes RAE blant keepere i det norske landslaget siste 20 årene på aldersbestemte landslag fra 15 til senior A på herresiden. Hvis man finner ut at personer født tidlig på året må man finne måter å forhindre dette på, dette bør forhindres for at man ikke skal ha en fordel av å være tidlig utviklet, men at de som

skal bli satset på er de som jobber hardest og jobber mest. Siden fysisk utvikling jevner seg ut når man blir eldre så bør man ikke tenke på det fysiske i så stor grad i yngre alder. Siden det er mindre RAE i senior fotballen virker det som at når det er over representasjon i yngre alder begrenser det muligheten for å velge mulige talentfulle idrettsutøvere født sent i vurderingsåret. Tre av teoriene som handler om årsaker til RAE er biologibasert teori, psykososial teori eller om det bare har med de fysiske forholdene å gjøre.

En av de enkleste hypotesene hvis man ser på mulige biologiske årsaker til RAE er modningshypotesen (Martin et al., 2004). De har forsket på elever i skolen, noe som er relevant i dette tilfellet siden man deler inn i klasser på skolen etter årskull på samme måte som man gjør i fotball. Den viser at de yngste elevene i alle klasser er i gjennomsnitt ni til tolv måneder mindre nevrologisk modne enn sine medelever. Dette vil da også gjelde på fotballbanen. Forskjellen i ferdighetsnivå kan være et resultat av personenes variasjon i nevrologisk modning. Nevrologisk modning påvirker selvregulering, oppmerksomhet og kontroll. Det blir også trukket fram at nevrologisk modning kan ha påvirkning på selvfølelsen og selvverd. Hvis man ser at de eldste spillerne er både sterkere og mer modne kan dette ha positiv påvirkning på både selvtillit, ambisjoner og utvikling av sosiale ferdigheter. Noe som er viktig som fotballspiller i ung alder. Man vil også ha fysiske og kognitive forskjeller som varierer med hvert årskull, som også spiller en stor rolle i fotball.

Den andre teorien som handler det psykososiale, finner vi også forskning fra skolemiljøet. Forskningen viser at umodenhet ved skolestart kan være grunnlaget for variasjon i alderseffekt. Dette fordi at de yngre og mer umodne elevene har en kognitiv, emosjonell og sosial ulempe ved skolestart (Campbell, 2013). Den har samme prinsipper som modningshypotesen om at de som er eldre på sitt kull er mer modne.

Den tredje teorien handler om de fysiske forholdene. Haulan og Sæther (2011) nevner at et av de viktige spørsmålene rundt RAE er om effekten holder seg stabil livet ut eller om den avtar etter hvert som man blir eldre (Musch og Grondin 2001). Grunnen til at dette er at den fysiske utviklingen til ungdom født i de første månedene i seleksjonsåret avtar etter hvert som de blir eldre, og at det er mange som blir tatt igjen fysisk av de spillerne som er født sent på året. Dette henger også sammen med at man ved økende alder ofte også vil ha et større fokus på teknisk og taktiske ferdigheter. Peterson (2004) har i sin studie av aldersbestemte landslagsspillere i Sverige at nesten 50% av spillerne var født i de tre første

månedene blant G15-G17 spillerne, mens denne andelen sank til 23 og 29 prosent for U21 og A-landslag.

1.2 Tidligere Forskning

Det finnes mye forskning på RAE både i fotball og andre idretter. Det finnes også forskning som gjelder for de forskjellige posisjonene i fotball, men også bare keepere. Det er bra med studier som viser flere posisjoner, for hvis det ikke er keeper posisjonen som skiller seg ut, men en annen posisjon kan vi prøve å drøfte oss frem til hvorfor det er sånn. Den viktigste artikkelen jeg har med er Musch og Grondin (2001). Den har tatt for seg RAE i flere idretter og kommer med flere årsaker til RAE, reversert RAE, hvilken effekt RAE har og hvordan man kan unngå RAE. Denne artikkelen gir oss altså en god oversikt selv om det har kommet mye ny forskning etter 2001. Årsakene til RAE er mange som nevnt tidligere går det på at det er de som er mest modne i et årskull og at det faktisk kan være opp til 5 års forskjell på to utøvere i samme årskull. Musch og Grondin nevner det samme som modningshypotesen med at RAE finnes både i sport og utdanningsløpet på grunn av de har utviklet seg mer, hatt lengre tid på å øve og lære seg ting og det sosiale. De nevner også Pygmalion effekten. Pygmalion effekten (Rosenthal og Jacobson, 1968) handler om at høye forventninger fører til at man gjør det bedre på noen områder. Samme gjelder Harter (1978) kompetanse motivasjons teori. Den går ut på at barn som ser på seg selv som om de har kapasitet til å prestere på et høyt nivå og som tror de er talentfulle, vil mest sannsynlig jobbe med å med å forbedre sine egenskaper og bruker med tid og innsats på skolen og på andre arenaer i livet som idrett. RAE ser man dukker opp når det i stor grad er tester og konkurranse, der aktiviteten er organisert etter aldersgrupper. De har funnet RAE reversal i fotball, rugby, håndball, cricket og hockey. Dette kan være interessant da keepere har lengre karrierer og kan holde på lengre fordi belastningen ikke er så stor og keepere er mindre skadeutsatt siden de er i mindre dueller og ofte ikke har med eller motspillere i nærheten i sine involveringer. Siden vi kjenner til RAE reversal kan det også virke som om det er motivasjon for de som ikke blir satset på, at de jobber enda hardere for å bli bedre. For akademiene kan man gå glipp av mange mulige fremtidige topputøvere. Hvis de som ikke blir valgt blir best, kan man også se på hva poenget med et akademi er hvis de som tjener mest til slutt er de som ikke ble tatt ut. For samfunnet så kommer vi tilbake til at frafall fra idretten blir stort hvis flere og flere slutter tidlig.

Hvis man ser på karakteristikker for unge spillere med høyt ferdighetsnivå (Deprez et al., 2014). Så viser den at keepere og forsvars spillere var de som var høyest og tyngst, samtidig som keepere og angrepspillere var de mest eksplosive. Kan det bety at de som er født tidlig på året og har større modning derfor blir keepere? I Italia (Brustio et al., 2018) ser de at de har stor overrepresentasjon av personer født i første kvartal (Januar-mars), men at forskjellen blir bare mindre og mindre jo eldre spillerne blir. Når det gjelder posisjon var det ingen posisjon som skilte seg noe særlig ut, bortsett fra keeper og forsvarsspillere på U15. Det ble vist en tydelig overrepresentasjon av utøvere født i første semester i året på de yngste utøverne, men i mindre grad når vi nærmet oss elite lagene som holder til i Serie A som er den øverste divisjonen i Italia.

I en studie (Souza et al., 2020) skulle de se om det var RAE blant eliten av keepere i Brasil på både kvinne og herre siden. De kom frem til at for både kvinner og menn hadde fødselsdatoen ingen påvirkning på deres muligheter til å bli toppkeeper i Brasil. De peker på at grunnen til at det ikke forekommer RAE i dette tilfellet er fordi kampen om keeperplassen ikke er konkurransedyktig. I en fotballkamp er det som sagt 1 keeper per 11 spillere. Så man får derfor ikke en fordel av å være født tidlig på året fordi konkurransen ikke er stor nok. De peker også på at det kan være at man prøver å få de som er mest modne til å bli utespiller og tar bort viktigheten av det å ha en god keeper. Hvis treneren ikke mener at keepere er så viktig vil heller ikke de unge spillerne stå i mål og i hvert fall ikke de som føler seg best. Dette fører til dårligere prestasjon blant keepere og mindre konkurranse og deltakelse på trening og i kamp.

En annen studie fra fotballen i Brasil (Figueiredo et al., 2022) tar for seg alder, posisjon og nivå blant mannlige spillere i Brasil. Her fant de ut at det var RAE i alle posisjoner utenom keeper senior. Det at det ikke virker som en tydelig RAE blant keepere i noen av disse studiene betyr ikke at det ikke er det.

I en av de andre studiene (Salinero et al., 2013) tar de for seg keepere i topp 5 ligaer (England, Italia, Tyskland, Frankrike og Spania). Her var det RAE i 3 av 5 ligaer og fant at det var mer RAE blant midtbane spillere.

Det er sprikende funn på disse studiene, men det kan virke som om det ikke er RAE blant keepere i det internasjonale bilde. Jeg ønsker fortsatt å finne ut om det kan være det i Norge fordi det er store kulturforskjeller i fotballen og måten man trener fotball på. Det finnes også mange typer keepere som gjør at disse studiene kan få varierende svar i en artikkel av Kurt Hegre (2022) publisert i fotballtreneren nr. 1/2022 skriver han om de forskjellige type keeperne og om hvordan keeperkulturen er rundt om i verden. Han deler som nevnt tidligere keepere inn i 4 typer keepere. Den tradisjonelle keeperen, den spillende keeperen, sweeper keeperen og allround keeperen.

- Den tradisjonelle keeperen utmerker seg med sin skuddstopping, men kan være begrenset i andre faser av spillet
- Den spillende keeperen er ekspert på distribusjon/igangsettinger, men kan være under gjennomsnittet på skuddstopping.
- Sweeper keeperen er den keeperen som er dominerende på kontroll av bakrom når laget spiller med høyt press. Har god timing på utrusninger og er viktig for lag som spiller med en backlinje høyt oppe i banen.
- Allround keeperen er spesialisten som ikke passer inn i de andre kategoriene. Han er rundt gjennomsnittet på alt. Har ingen store svakheter, men ingen X-faktor eller sterke sider.

Det er kun analyser, statistikk og særtrekk fra keepere som spiller i de øverste ligaene som er benyttet, men det gir oss fortsatt et lite bilde på hvordan det ser ut i de andre landene. Jeg vil ikke gå igjennom alle land som er nevnt i artikkelen, men vi tar for oss de samme landene som er nevnt i artiklene over og tar også for oss Norge og Skandinavia som er det vi skal se på selv. Hegre mener at i England så er de god på det grunnleggende og har en tendens til å holde på streken og innenfor feltet. De er tøffe og tar lite risiko, men er over gjennomsnittet på å plukke antall innlegg både i høyden og langs bakken. Det samme gjelder de italienske keeperne som trives godt på streken og skal være tålmodige i spillet å vente på at angriperen skal skyte og agerer etter det. Dette vil stille krav til eksplosivitet og høyde da man må bruke så mye som mulig av rekkevidden sin det har derfor vært naturlig og tro at det kan finnes RAE i disse landene.

Spania på sin side blir ifølge Hegre ofte hyllet for sine pasnings- og distribusjonsferdigheter. Keeperne er smidige og eksplosive og gode i posisjonsspillet sitt. Det er derfor ikke samme rekkevidde krav da spanske keepere er mer offensive og prøver å

avverge mer før skudd og stå i god posisjon sånn at rekkevidde kravene er mindre. Det vil derfor være mindre naturlig at det er RAE her.

Det samme gjelder Tyskland, man tenker kanskje på Neuer som har revolusjonert keeperrollen ved å nesten være mer utenfor enn innenfor 16-meteren, men i Tyskland er han unntaket og ikke regelen. Som mange andre europeiske keepere velger de et dypere grunnspill, men de tyske keepere skal være eksplosive og kraftfulle i sine bevegelser og keeper modellen er basert på kraft og hastighet. Det kan derfor være mer sannsynlighet for RAE her da de som er eldst i ung alder har utviklet seg mer fysisk og derfor har mer kraft og hastighet.

Så over til Brasil, som i de undersøkelsene de har gjort, har resultat som viser at det er ikke antydninger til RAE for keepere i Brasil. Hegre nevner også at brasiliansk fotball og keeperspillet er totalt forskjellig fra Europa. Det går derfor an å tro at selv om det ikke er antydninger til RAE i Brasil kan det være det i Europa og Norge. Brasilianske keepere har en rytme i spillet som er lett gjenkjennelig og de forflytter seg med lange steg som gjør at de har problemer med situasjonsforandringer i høyt tempo. Utviklingen mangler rød tråd og Hegre peker på at keepere som får suksess, er produkter av dem selv. Allison og Ederson er som Neuer i Tyskland unntaket og ikke regelen. Derfor kan man fortsatt tro at det er RAE blant keepere i Norge selv om det ikke er det i Brasil på grunn av Norge har en tydelig rød tråd og spillestilen og kulturene er forskjellige.

I Norge og resten av Norden har vi keepere som involverer seg ofte i luftdueller ved innlegg. Noe som krever kraft, høyde og det fysiske. Dette er derfor også en grunn til hvorfor vi vil se på om det er RAE i Norge. For selv om det i noen artikler viser at det ikke er RAE blant keepere så ser man at her kan også kultur og spillestil spille inn. Så når vi ser på forskjellen mellom fotballen i Brasil og fotballen i Norge, og da spesielt på keeper fronten, kan det være naturlig at det finnes RAE i Norge.

2. Problemstilling

Er det relativ alders effekt i utvelgelse av keepere på det norske A-landslaget og aldersbestemte landslag? I norsk fotball deler man inn barn og ungdomslagene med tanke på hvilket årskull man er født i. Det vil si at alle som er født i 2006, spiller som regel med og mot andre som er født i 2006. En person som er født 1.januar 2006 vil da spille sammen med en person som er født 31.desember 2006. Selv om de spiller sammen, så er det 1 år i forskjell og den biologiske modningen kan det være stor forskjell på. Det er en tendens at de som er født tidlig på året er mer fysisk og motorisk modne enn de som er i samme fødselsår. Dette gjelder også i puberteten. Det varierer veldig fra person til person når puberteten starter, fysiske endringer, sosial og mental modning er også forskjellig i forhold til ulik kalendarisk alder. Grunnen til at jeg vil se om det er relativ alderseffekt blant keepere er fordi keeperen sin rolle er å ikke sleppe inn mål. Keepere som er større fysisk, vil dekke større del av målet. Når man er ung og starter på fotball så prøver man alle posisjoner. Har man en større fysisk modning og står i mål. Kan man få en mestring og bli keeper. For trenere er det også lettere å lære en fysisk keeper teknikk, enn å lære en teknisk keeper å bli høyere.

Når jeg får et svar, skal jeg resonnerer meg frem til hvorfor hypotesen min kan være korrekt eller hvorfor den kan være feil. Dette også med faglig hjelp fra artikler av personer som har ekspertise på keepere og da spesielt norske. For å få svar på dette vil jeg blant annet bruke Musch og Grondin (2001). Det er mange studier på dette temaet både med fotballspillere, men også spesifikt keepere. Både fra Brasil, men også Europa og det som er definert som topp 5 ligaer (England, Italia, Tyskland, Frankrike og Spania). Når jeg samler data selv vil jeg bruke fotball.no. Der er det resultater for alle landslagene siste 20 årene. Jeg vil da samle inn navn på de individene som har en landskamp. Flere har i løpet av en 20 års periode spilt på mer en 1 av de aldersbestemte landslagene, men de vil da bli registrert som den kampen de hadde sist. En keeper som spilte G18 i 2022 og G16 i 2020 vil derfor gjelde som G18 keeper. Jeg vil lage forskjellige tabeller for å få mest mulig svar. Jeg vil dele opp etter kvartal, her bør det være cirka 25% fordelt på vært kvartal. Jeg vil også se på halvår/semester. Her bør det da være fordelt 50/50. Til slutt vil vi se på de forskjellige aldersgruppene for å se om det er mindre eller større relativ alders effekt på de forskjellige aldersbestemte landslagene. Teoretisk bør det for eksempel være større RAE på G15-landslaget enn på A-landslaget.

3. Metode

Dataen som er blitt funnet frem er hentet fra fotball.no. Jeg har ikke sett hvor langt bak det går, men det er i hvert fall alle resultater fra de siste 20 årene på landslag fra G15-A-lag. Det har ikke blitt sett på alle kampene, men sett på datoen kampene spilles og sjekket hver samling. Det er som regel 2 eller 3 keepere på hver samling og de står oppført i troppen som gjør at man ikke trenger å gå igjennom hver kamp. Navnet på alle keeperne har blitt skrevet ned og lagt inn i et Excel-skjema. På fotball.no kommer ikke fødselsdato opp. Det har derfor vært nødvendig og googlet navnet på spilleren og da kommer fødselsdatoen opp. På de eldre spillerne har de som regel egen wikipedia siden, imens de yngre som ikke har det så er det en nettside som heter transfermarkt.com der det ligger inne. Det startet med å se på A-laget sine kamper og tok de andre lagene i kronologisk rekkefølge ned til G15. Det er mange keepere som har gått «landslagsstigen» og vært innom flere av de aldersbestemte landslagene. De er da tatt med det laget de spilte med sist. Så en keeper med kamper for G15, G18 og A-landslaget vil da stå oppført under A-landslag. Dette er gjort for da ser vi hva toppnivået er per dags dato eller hva som var det høyeste nivået keeperen spilte på. U23 står bare 9 kamper de siste 20-årene og den siste var i 2015. U23-landslaget ble opprettet i 2011 og var ment som en utviklingsarena for de over 21, som ikke var gode nok for A-landslaget. Dette laget ble lagt ned igjen i 2016. På U20 er det også bare 4 kamper på nettsiden i perioden 2012-2001.

Fokuset har blitt på de med landskamper. De som var på de aldersbestemte lagene fra tidlig 2000-tallet var det vanskelig å finne fødselsdato på, og på de keeperne som bare hadde aldersbestemte landskamper fordi når man googler navnet på de er det de nyeste sakene som kommer først og siden de ikke har hatt en stor karriere har de heller ikke noe side på wikipedia. Dette har endt opp til å bli 130 keepere og derfor fått et tilfredsstillende antall keepere.

4. Resultat

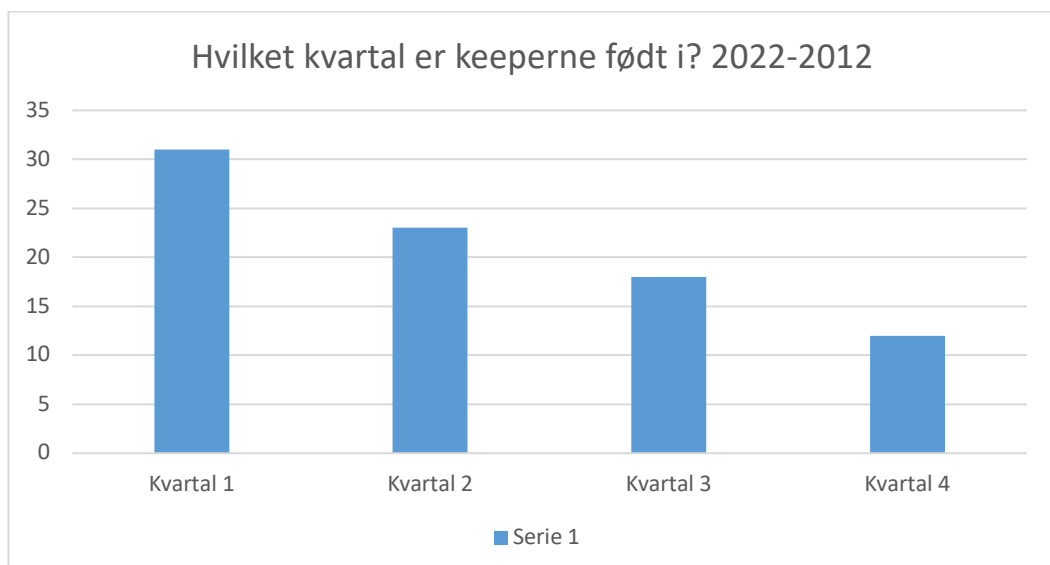
De som har vært innom flere landslag kunne gjort resultatene litt annerledes, men vi har fortsatt nok data til at vi får et realistisk svar å diskutere rundt. Først av alt skal vi gå igjennom svarene fra siste 10-årene fra 2022-2012 også 2011-2002, se på resultatene fra kvartal til kvartal, måned for måned og hvor stor RAE det er. Til slutt skal vi sammenligne dem og se om det er noe nevneverdig forskjell og hva forskjellene er.

4.1 Totalt 2012-2022

Vi tar for oss de ti siste årene først, før jeg tar 2011 til 2002 og avslutter med totalen på alle. Grunnen til at vi gjør dette er fordi da kan man se om det er en tydelig forskjell på disse ti årene. Har det blitt mindre eller større RAE i denne perioden eller ser vi ingen tydelig forandring? Totalt for denne perioden har vi 84 keepere. Her ser vi at det er i første kvartal 31 keepere, 23 i andre, 18 i tredje og 12 i fjerde.

4.2 Hvilket kvartal er keeperne født i?

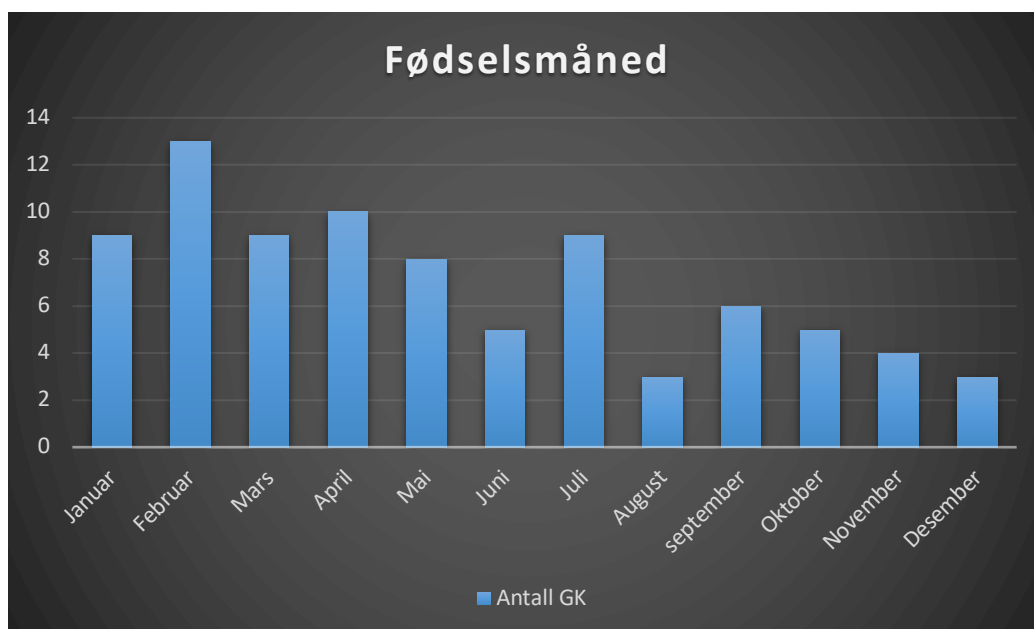
Som figuren under viser er det en liten forskjell mellom kvartalene, imens forskjellen mellom første kvartal og fjerde kvartal er betraktelig større. Hvis vi ser på stolpediagrammet så ser vi veldig tydelig at det er en synkende trend der den største stolpen er mye større enn den fjerde. Den første figuren viser jo at det er en tydelig forskjell, men holdbarheten på denne figuren kan variere. Da landslagstroppene byttes ut og forandres på hele tiden på aldersbestemte landslag og litt mindre ofte på A-landslag. Dette kan derfor bare være tilfelle på dette kullet og det er derfor vi deler opp i 10 års-perioder også ser på resultat til slutt.

Figur 1: Hvilket kvartal de forskjellige keeperne fra 2012-2022 er født i.

4.3 Hvilken fødselsmåned er keeperne født i?

Siden første kvartal og første semester hadde en større andel er det en selvfølge at de første stolpene er klart høyest. Det som kan virke overraskende er at det er februar som er høyest. Grunnen til dette kan være at de som er født i januar, som blir regnet som de største talentene ender opp i andre posisjoner. Vi vet at det er en stor effekt av RAE i fotballen. Det kan derfor være at de som er født tidligst blir forsvars eller angrepsspillere og at de som har det fysiske, men kanskje ikke det tekniske ender opp i mål.

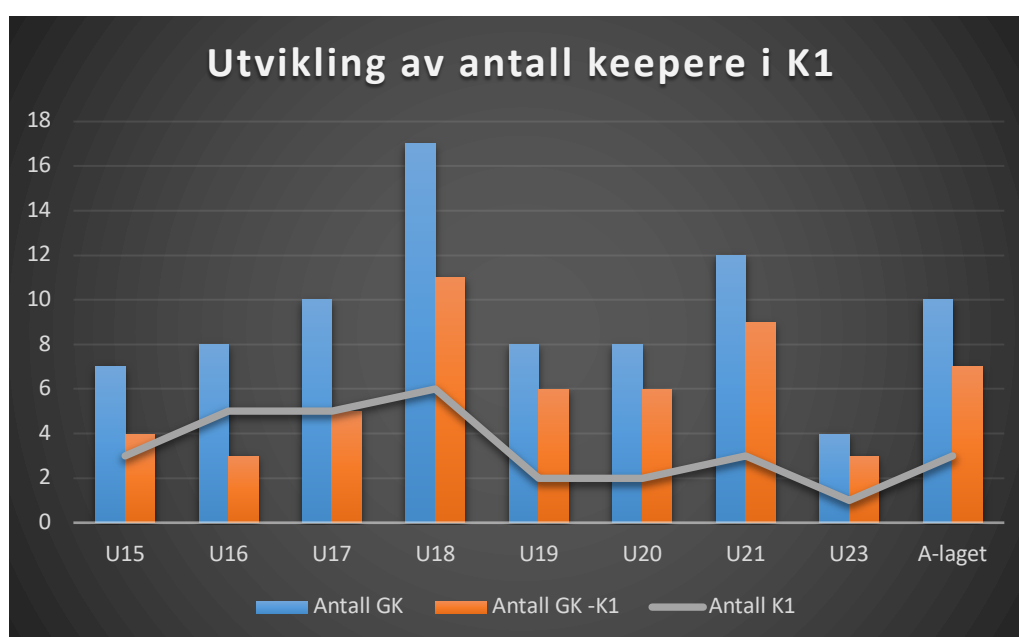

Figur 2: Viser hvilken måned de forskjellige keeperne er født i.

4.4 Fødselskvartal for ulike aldersbestemte landslag

I figuren under ser vi utviklingen av antall keepere i K1 på de forskjellige landslagene. I forhold til RAE skal det jevne seg ut etter hvert. Som vi ser, synker utviklingen gradvis og det er ikke så stor forskjell på kvartalene fra U19 til A-lag. Svakheten til dette diagrammet er at siden det er forskjellig antall keepere på hvert landslag så vil linjen være høyere selv om andelen er lavere. På U15 er det 7 keepere og 3 av de er født i første kvartal (K1) noe som gir 43% i antall keepere i K1 på U15. Selv om linjen ikke er høyest på U16 er det

faktisk der prosent andelen er høyest med 8 keepere der 5 er født i K1 noe som gir oss 63%. På U17 synker den til 50% og på U18 enda mer til 35% så selv om U18 linjen er den som er høyest oppe er det faktisk synkende fra U15 med tanke på antall født i K1. Derfor kan figuren i seg selv virke litt misvisende hvis vi ikke vet hva vi ser på og hva vi ser etter. På U19 til U23 er det faktisk 25% på K1 noe som viser at her har det jevnet seg ut mellom de som er født i første kvartal og de som er født i de andre kvartalene. På A-laget er det en liten økning opp til 30%, men dette vil variere fra år til år med tanke på om folk gir seg på landslaget, hvem som blir tatt opp fra U23 eller om det kommer noen helt nye inn på landslaget.

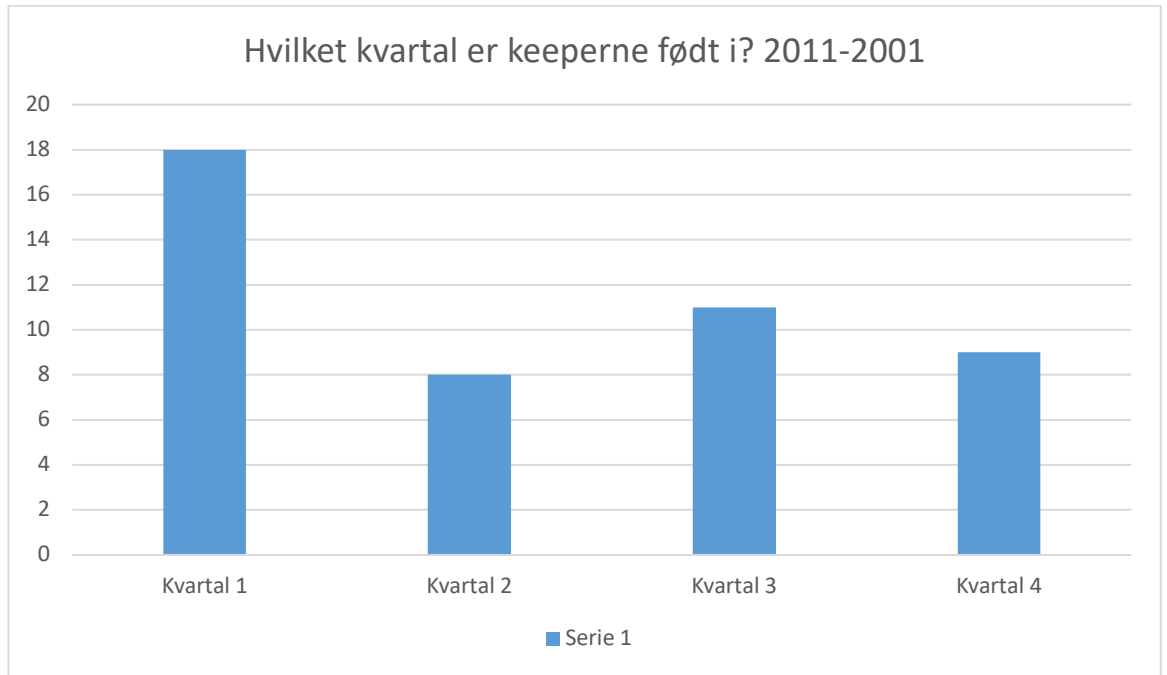
Figur 3: Viser utviklingen av antall keepere på vært landslag som er født i første kvartal på vært landslag fra U15 til A-laget i perioden 2012-2022.

4.5 Resultat 2001-2011

Fra 2001-2011 har vi 46 keepere. Det var nesten dobbelt så mange keepere i 2012-2022, men det er fordi vi ikke tar med de samme keeperne flere ganger. Mange av de som har landskamper i 2001-2011 var også aktive i den andre perioden, derfor er de det de spilte senest. Det betyr også at forskjellene kan bli større enn det de egentlig er fordi en keeper kan gjøre store utslag på tallene. Sammenligningen av totalen på slutten vil derfor være mest relevant.

4.6 Hvilket kvartal er keeperne født i?

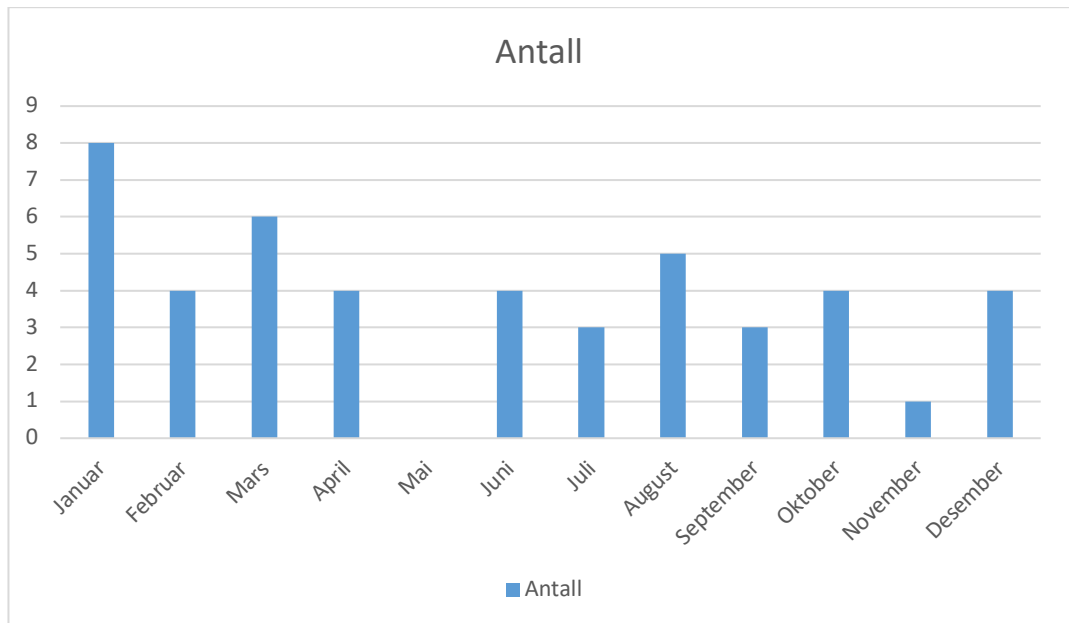
Som stolpegrammet under viser så er det et flertall av keepere født i første kvartal. Det er stor forskjell, men siden det bare er 46 keepere vil 1 keeper utgjøre en stor forskjell, noe som betyr at forskjellene kan se større ut enn det de egentlig er. Dette kan også variere fra år til år. Slår vi sammen første og andre kvartal vil vi ha 56% på første semester. Dette viser da at selv om det er stor forskjell på første kvartal er ikke forskjellen så stor i dette tilfelle mellom første og andre semester.

Figur 4: Stolpediagram over fødselskvartal på keepere med landskamper i perioden 2002-2011.

4.7 Hvilken måned er keeperne født i?

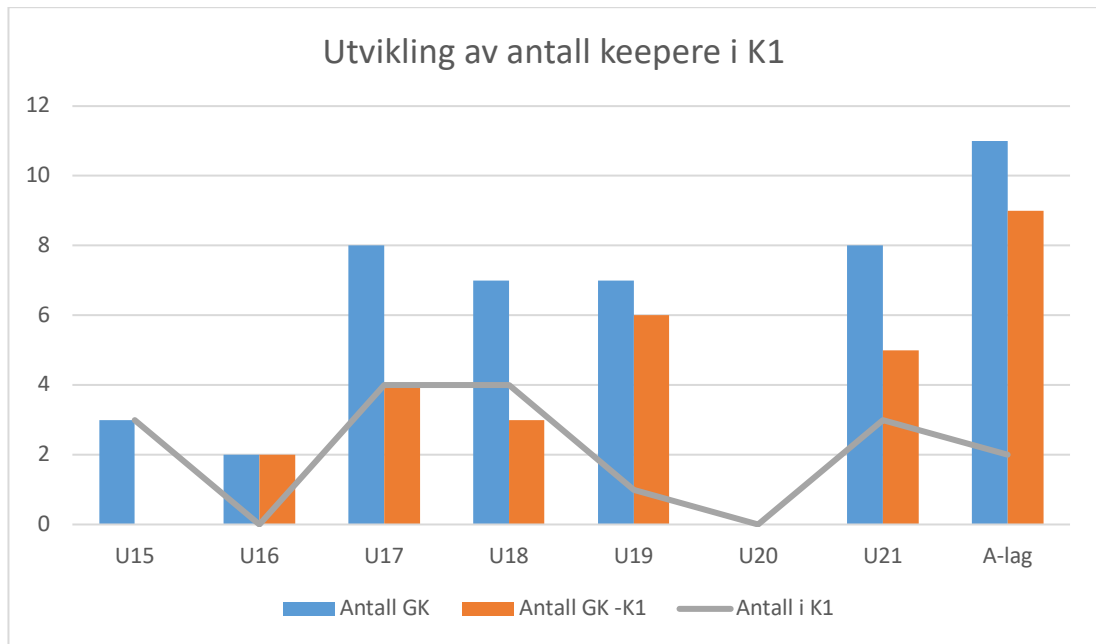
På tabellen ser vi at det er faktisk flest i januar i denne perioden i motsetning til februar i forrige periode. Vi ser også at selv om det er flest i januar så er det ikke så stort forskjell i antall siden totalen ikke er så stor. Vi ser allikevel at det er antydning til RAE siden det er så høy prosent forskjell.

Figur 5: Viser månedene de forskjellige er født i. Av 46 keeper er 8 av de født i januar noe som vil si rett under 1/6 av keeperne er født i den første måneden i året.

4.8 Utvikling av antall keepere i første kvartal.

Her ser vi det negative med de lille utvalget vi har på denne tidsperioden. Siden vi her deler opp etter aldersbestemte landslagene er det lite keepere på U15 og U16. Dette er fordi de aller fleste som er på U15 og U16 vil få sjansen på et av de eldre landslagene. U23 er heller ikke med her da det ble startet opp i 2011, men da ikke med noen keepere vi ikke hadde med fra før av. Vi må forklare grafen sånn at den ikke mistolkes. For den går linjen er høyere på U17 og U18, men prosentvis er den høyere på U15. På U15 er 100% av keeperne i K1. På U16 er det faktisk 0% og selv om linjen er lik er det 50% på U17 og 57% på U18. Den laveste prosenten som ikke var 0% var på U19 med 14%. Så var det en liten økning til 38% på U21 før vi hadde 18% på A-laget. Med tanke på at vi startet med 100% av keepere i K1 til 18% på A-laget kan det være et argument for at det er RAE, som etter hvert jevner seg ut.

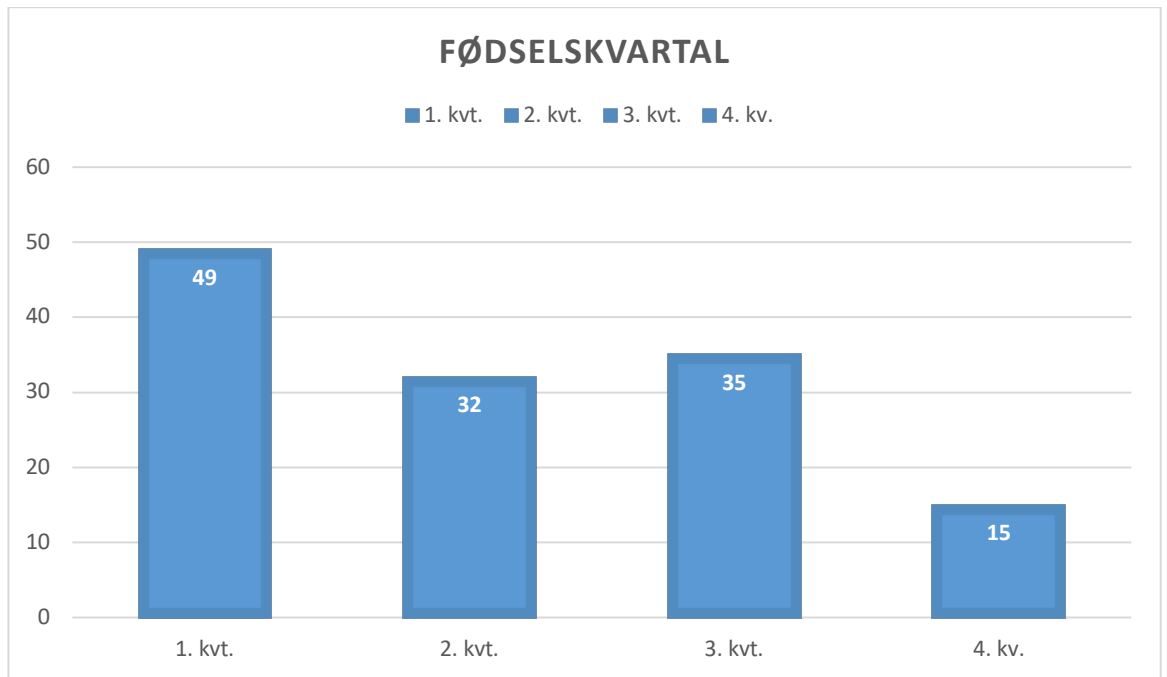
Figur 6: Utvikling av antall keepere i K1. Den blå søylen er antall keepere på det gitte landslaget, den oransje er antall keepere som ikke er født i K1 og den grå er antall keepere i K1.

4.9 Resultat 2002-2022

Nå har vi delt opp og i to 10-årsperioder og sett på tallene der. Jeg skal nå ta for meg resultatene i totalen. Da vil vi få de beste og mest relevante svarene og vil få ett enda større inntrykk om det er RAE i Norge. Basert på resultatene fra tidligere så ser det ut som det kan være RAE, noe som vil komme tydeligere frem nå.

4.10 Hvilket kvartal er keeperne født i?

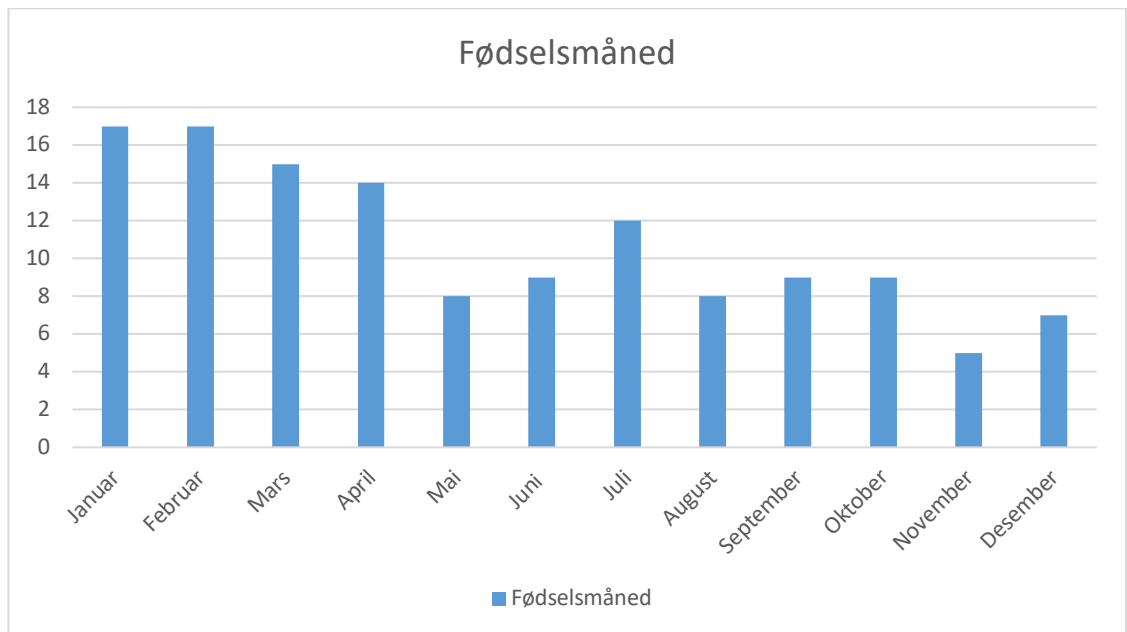
Sektordiagrammet viser at det første kvartal er overrepresentert med 37%. Det er ikke så stor forskjell fra andre og tredje kvartal, men ser man på forskjellen mellom første og fjerde så er den av betydelig omfang. Da er det over 3 ganger flere keepere i første kvartal enn i fjerde. Ser vi på semester så er det altså 61% på første semester. Dette er et tydelig tegn på at det kan være RAE blant utvelgelse av keepere til det norske landslaget.

Figur 7: Viser hvilket kvartal de keeperne som har en landskamp mellom 2002 og 2022 er født.

4.11 Hvilken fødselsmåned er keeperne født i.

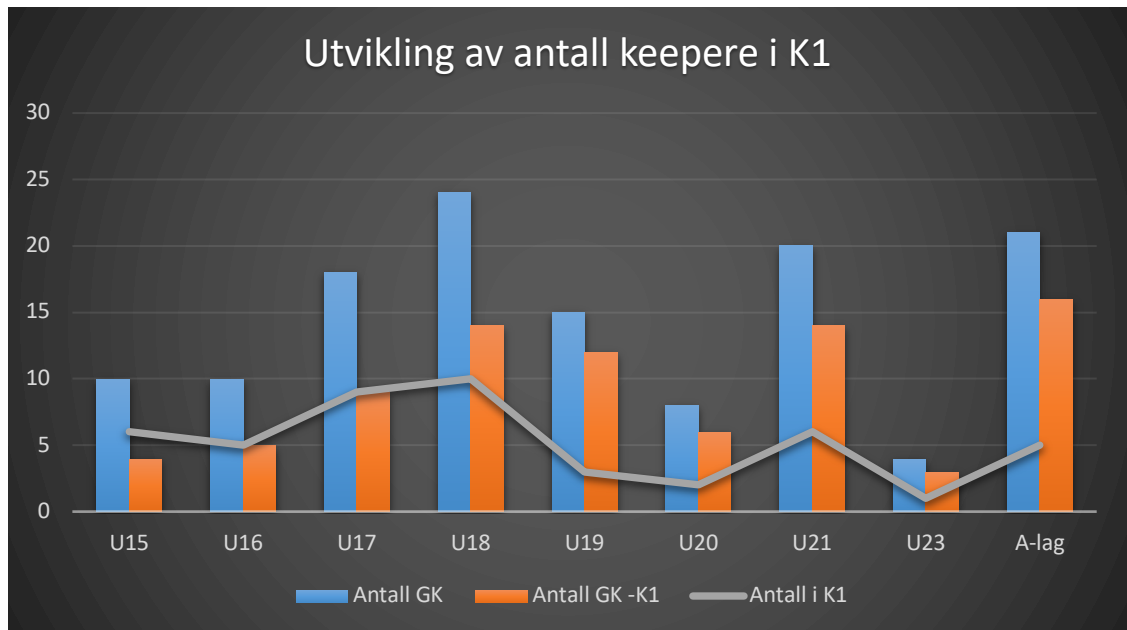
Stolpediagrammet viser antallet som er født i hver måned i motsetning til sektordiagrammet som viser prosent i hvert kvartal. Her ser vi at januar og februar klart høyest, imens den laveste er november.

Figur 8: Viser fødselsmånedene til keeperne med landskamper på det norske landslaget i perioden 2002-2022.

4.12 Utvikling av keepere i første kvartal.

Den siste figuren vi skal se på er antall keepere i første kvartal (K1) på de forskjellige landslagene i hele perioden. På U15 viser det at K1 er overrepresentert med 60% av keeperne på U15 de siste 20 årene er født i de 3 første månedene. På U16 og U17 er 50% av keeperne i K1. På U18 er det 41% og fra U18 til U19 ser vi en stor nedgang og den laveste prosenten på 20%. På U20 og U23 har vi 25% på U21 30% og på A-laget har vi 24%.

Figur 9: Utvikling av antall keepere på A-landslaget og de forskjellige aldersbestemte landslagene igjennom hele 20-årsperioden 2002-2022

Det resultatene viser er at det er en fordel å være født tidlig på året da det er overrepresentert av keepere født i de tre første månedene på de tidlige aldersbestemte lagene. Samtidig ser vi at det jevner seg ut og etter tenårene så er det cirka 25% i K1. Vi vet ikke hvordan det har vært tidligere år om det har vært større eller mindre effekt og om 10 år kan det være annerledes enten med større eller mindre forskjeller, men i den perioden vi har hatt nå viser at siden begynnelsen av 2000-tallet til nå har det vært en forskjell på de som er født tidlig og sendt på året og det kan se ut til at det er RAE i norsk toppfotball.

5. Diskusjon

Nå har vi sett på en del teorien og andre studier, jeg har også samlet inn data selv og sett på resultatene av de dataene jeg har samlet inn. Så hva betyr egentlig resultatene vi har sett på? Passer det med teoriene og studiene? Vi skal også se på sterke og svake sider med studien, se på om det trengs mer forskning på emne og til slutt vil jeg komme med anbefalinger for praksis og videre forskning.

Da jeg først kom frem til at det var dette jeg ville undersøke så var jeg sikker på at dette var noe som kom til å være tydelig. Det at personer som er født tidlig på året har større sannsynlighet for å lykkes i fotball er noe som vises tydelig i de andre studiene på dette temaet. På grunn av de fordelene man har som keeper hvis man er høyere og større fysisk, gjorde at det gav mening at keepere var født tidligere på året. Mitt inntrykk av å se mye fotball både på bredde nivå og i toppfotball både nasjonalt og internasjonalt er at keepere ofte er de største spillerne på laget. Samtidig så vet vi at de største stjernene er angrepsspillere og at det derfor også gir mening at de største talentene i ung alder ikke vil være keepere, men har offensive idoler som Ronaldo, Lewandovski, Messi og nå Ødegaard og Haaland. Det vil derfor også gi mening at de som er født tidligst på året og blir regnet som de største talentene også er offensive spillere. The Athletic (Worville, 2021) hadde en artikkel på i hvilken alder man er på sitt beste. Dette har de gjort med å se på Premier League fra 2010-2021. Der har de sitt på antall minutter per alder i hver posisjon. Den viser at keeper har høyest toppnivå når de er 28 år. Det er det eldste i Premier League. Dette henger sammen med Voser et. Al (2006) som viser at keepere treffer sitt høyeste ferdighetsnivå etter å ha fylt 20 år, dette gjelder også de andre posisjonene i fotball. Det betyr at når man er på sitt beste så er keepere så gamle at når man er født ikke spiller inn. Keepere har toppnivå i høyest alder, men keepere har også lengre karrierer og mange holder et høyt nivå inn i 30 årene også. Keeper er også en posisjon der man ruller lite og enda sjeldnere bytter under en kamp. Dette er derfor en posisjon med mindre muligheter for yngre spillere og da keeper ikke er den fysisk hardeste posisjonen i fotball så ser man at erfarne og eldre keepere blir prioritert foran yngre og bedre trente keepere.

Det finnes både sterke og svake sider med denne studien. Det er for det første ett godt antall keepere som er representert, noe som gir oss en pekepinn på hvordan det har vært med keepere siste 20 årene. Med 130 forskjellige keepere har vi et representativt antall som forteller hvordan det har vært. Det er også enkel og tilgjengelig data som er samlet

inn, det vil si at hvis folk vil dobbelt sjekke eller gjøre lignende studier selv i fremtiden så er dette noe som er enkelt å finne frem selv. Det svake med dette studie er at det er vanskelig å lage noe lengre bak i tid. Hvis jeg ville sett på de siste 30-årene så er dette vanskelig fordi jeg merket at på aldersbestemte landslag for 20 år siden så var det et par spillere som det ikke gikk å finne fødselsdato. Noe annet er at keeperne bare er skrevet opp en gang. Dette er det også sterke og svake sider med. De sterke sidene er at alle er skrevet opp en gang og representert så tallene vi har er reelle tall. Det som er svake sider, er at de fleste keeperne har vært innom flere av de aldersbestemte landslagene og gått gradene. Vi ville derfor kanskje fått enda tydeligere svar på om det er RAE eller ikke. For de som er på G15 og G16 nå er jo de keeperne som ikke har spilt på eldre landslag. Jeg tror derfor at hvis vi hadde skrevet opp keepere på alle landslag de har spilt på så ville svarene kanskje vært enda tydeligere selv om totalt antall blir feil.

Det finnes alternative tolkninger på resultatene vi har sett på. For noen så kan resultatene virke som at de passer bra med teoriene om RAE og at man ser at de som er født i første kvartal har en tydelig forskjell, samtidig som det jevner seg ut etter hvert og at vi kan få RAE reversert, der de som er født lengst faktisk ender opp med mer suksessfulle og lengre karrierer. På en annen siden kan man tolke dette som at det er for lite utvalg av keepere så på noen kull kan en keeper gjør store utslag på tallene og spesielt da prosentene. Dette vil da gjøre at tallene kan se bedre eller dårligere ut fra periode til periode.

Hva er implikasjonene for praksisen? Hvis vi tar som forutsetning at det er RAE blant keepere i Norge så har dette mange virkninger for flere aktører. For de som er født sent på året kan bli økt dropout. Det er bare en keeper på hvert lag under kamp og hvis man aldri får spille så er det fort gjort å slutte som keeper, men også kanskje å slutte helt på fotball eller helt med idrett. For noen kan det også gi masse motivasjon og at man trener hardere og bedre på egenhånd for å bli bedre som vi ser på reversert RAE. Der det er flere keepere som har samme mål, men forskjellige veier. Der en tar veien igjennom akademiet og en annen tar veien «rundt». Hvis man tar ut spillere på landslag som er del av akademier og/eller er født tidlig, vil man da gå glipp av fremtidige utøvere. Hvordan kan man da unngå RAE? For man vil jo at alle skal ha like muligheter. Det viktigste er å ha kunnskap om dette. Vi må forstå hva RAE er og vite at det finnes, men også at man har RAE reversed. Det kan også være smart for de som har ansvar for akademi, satsningslag og landslag og følge med på fødselsdatoen til de som blir tatt ut. Man kan for eksempel ta ut

flere spillere å ha to samlinger og dele inn etter første og andre semester eller fysiologisk alder. Da vil man få større oversikt over spillere og flere spillere får prøvd seg uten en fysisk fordel/ulempe. Man bør også ha mer fokus på teknikk enn det fysiske.

Hvordan ser dette ut med tanke på fremtiden? Var det mer RAE før og vil det bli større RAE i fremtiden. For fotballen er i evig forandring. Uansett om det er VAR, hands regel, nytt seriesystem eller alt annet for å få fotballen så rettferdig og underholdende som mulig. Dette gjelder også spesielt for keepere. I juni 2019 kom den forrige regelendringen spesielt for keepere i en annen artikkel for fotballtreneren.no skrev keeperansvarlig i Viking FK om den «nye» fem-meteren og om de andre reglene som har vært spesielle for keepere. For i 2019 skjedde regelendringen at på fem-meter så måtte ballen tidligere forlate 16 meter-feltet før den var i spill. Nå har regelen blitt at «ballen er i spill med det samme den er sparket og i tydelig bevegelse». Vi kommer tilbake til hvordan denne regelen og andre regel endringer kan påvirke RAE, derfor starter vi med begynnelsen. Fra 1871 til 1887 kunne keeper ta ballen med hendene hvor han ville på banen så lenge hensikten var å forsvare eget mål. Etter 1887 kunne keeper bare ta ballen på egen halvdel. Dette varte frem til 1912 da ble det begrenset til kun innenfor 16 meter-feltet slik vi har det i dag. I 1992 kom neste regelendring og dette var en stor endring for både keepere og for fotball, nemlig tilbakespills regelen. Keeper får ikke ta ballen med hendene hvis en medspiller spiller en pasning med beina. I 2008 kom også 6-sekundersregelen, men dette er en regel som alle vet finnes, men den hverken håndheves eller følges i dag. Tilbakespills regel er en regelendring vi skal se nærmere på for det var dette som gjorde at keepere ikke bare var keepere lengre, men nå ble de også fotballspillere som måtte bruke beina. Dette har nok hatt mye å si for hvor stor RAE det har vært i keeperrollen. For før ble bare ballen sparket langt opp istedenfor å holde ballen i laget å spille kortere pasninger. Det ble spilt med null risiko fordi keeperne ble vurdert til å ikke ha gode nok ferdigheter til å spille pasninger. Jeg tror derfor at det var større RAE før da rollekravene bare var at nå skal du stå i mål og redde. Nå stilles det høye krav til pasningsspillet til keeper og derfor kan det fysiske ha mindre å si fordi treneren vil ha keepere med bedre teknikk. Det hadde derfor vært interessant og forsket på RAE før og etter denne regelen kom i 1992. Nå med den nye fem-meter regelen der ballen ikke trenger å forlate 16-meteren viser Hegre til at det har vært blitt en større andel korte pasninger i topp 5 ligaene.

Fotballen er i stadig utvikling og jeg synes derfor at det trengs mer forskning. Som nevnt tidligere så hadde det vært interessant å sett på om det var større RAE før eller etter 1992

og se mer på utviklingen de neste årene. Samtidig hadde det vært interessant og gjort dette med flere landslag og andre landslag i Europa og andre kontinent. Dette fordi det er forskjellige keeper kultur og fotball kultur i forskjellige land og det ville derfor vært interessant å se om det er forskjell og eventuelt hvor stor den forskjellen er. Hvis jeg skulle gjort dette igjen så ville jeg skrevet opp de som var på flere landslag opp på alle landslagene. Da føler jeg hadde jeg hadde fått mer realistiske tall på hvor stor RAE det er, og jeg man får bedre oversikt på hvordan det utvikler seg i løpet av de eldre aldersbestemte landslagene. Jeg tror også jeg hadde tatt med keepere fra Eliteserien og kanskje også Obosligaen og det som beregnes som toppfotball i Norge. Da hadde jeg også fått tall på de som er best i Norge og nærmest landslaget. Da ville jeg bare tatt de norske keeperne i Eliteserien eller tatt eliteserien for seg selv. En siste ting som man kan tenke på hvis man skal forske mer på dette er å se på kvinnelandslaget og de aldersbestemte lagene på kvinne siden og se om det er noe forskjell på menn og kvinner.

6. Konklusjon

For å konkludere så er teorien styrket, og tallene viser at det faktisk er enklere for keepere som er født tidlig på året og komme inn på landslag. Selv om studier i andre land sier at det ikke er noe tydelig effekt så kan kulturelle forskjeller være svar på dette eller at de har forsket på ligaer og ikke landslag. Min hypotese om at man har en fordel i Norge er i hvert fall styrket. Samtidig så ser vi at andelen av keepere som er født tidlig minker jo eldre man blir og at keepere treffer sitt høyeste toppnivå i en senere alder enn personer i andre posisjoner. Vi kan derfor konkludere med at det er RAE, men at effekten blir mindre etter hvert så man kan ende opp med reversert RAE der de som er født sent på året får mer suksessfulle og lengre karrierer. Du har derfor en fordel til å bli valgt ut til yngre landslag hvis du er født tidlig, men alle kan bli profesjonelle keepere.

Referanse:

Brustio, P.R., Lupo C., Ungureanu A.N., Frati R., Rainoldi A., Boccia G., (2018) *The relative age effect is larger in Italian soccer top-level youth categories and smaller in Serie A.* <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0196253>

Calbet, J.A., Dorado C., Diaz-Herrera P., Rodriguez-Rodriguez L.P., (2001) *High femoral bone mineral content and density in male football (soccer) players.* <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/11581552/>

Campbell, Tammy. (2013) *In-school ability grouping and the month of birth effect: Preliminary evidence from the millenium Cohort study.* <https://cls.ucl.ac.uk/wp-content/uploads/2017/04/Ability-grouping-and-the-month-of-birth-effect-T-Campbell-March-2013-FINAL.pdf>

Chanis, Andres. *Average goalkeeper height and weight: Am I too short?* *Mastersoccermind.com*, <https://mastersoccermind.com/average-goalkeeper-height-and-weight-am-i-too-short/>

Delorme, N., Boiche, J., Raspaud, M., (2010) *Relative age and dropout in French Male soccer.* https://www.researchgate.net/publication/44609303_Relative_Age_and_Dropout_in_French_Male_Soccer

Deprez, D., Franssen, J., Boone, J., Lenoir, M., Phillippaerts, R., Vaeyens, R., (2014) *Characteristic of high-level youth soccer players: variation by playing position.* <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02640414.2014.934707?role=button&needAccess=true&journalCode=rjsp20>

Figueiredo, L.S., Gomes L.M.S., Da Silva, D.G, Gantois, P., Fialho J.V.A.P, Fortes, L.S, Fonesca F.S. (2022) *The relative age effect in Brazilian elite soccer depending on age category, playing position, and competitive level.* <https://www.termedia.pl/The-relative-age-effect-in-Brazilian-elite-soccer-depending-on-age-category-playing-position-and-competitive-level,129,45130,1,1.html>

Harter's competence motivation theory (1978).

<https://developing-confidence.weebly.com/harters-competence-motivational-theory-1978>

Haulan, C., Sæther, S.A., (2011) Aldersbestemte fotballandslag i Norge. Dette kjennetegner de selekterte spillerne i 2009.

https://www.researchgate.net/publication/266143895_Aldersbestemte_fotballandslag_i_Norge_Dette_kjennetegner_de_selekterte_spillerne_i_2009

Hegre, K. (2022). Jakten på den nye keeperen. *Norsk Fotballtrenerforening*,

Fotballtreneren, Nr 1 (2022) <https://fotballtreneren.no/2022/03/15/jakten-pa-den-nye-keeperen/>

Hegre, K. (2022) Den «nye» fem-meteren – easy fix for keeperen? *Norsk Fotballtrenerforening*, *Fotballtreneren*, Nr 2 (2022).

<https://fotballtreneren.no/2022/07/15/den-nye-fem-meteren-easy-fix-for-keeperen/>

Martin, R.P., Foels P., Clanton G., Moon K., (2004) *Season of birth is related to child retention rates, achievement, and rate of diagnosis of specific LD.*

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/00222194040370040301?journalCode=ldxa>

Musch, J. og Gronding, S. (2001). *Unequal competition as an Impediment to personal development: A review of the relative age effect in sport.*

https://www.researchgate.net/publication/222696357_Unequal_Compensation_as_an_Impediment_to_Personal_Development_A_Review_of_the_Relative_Age_Effect_in_Sport

Peterson, Thomas, (2004). *Selektions- och rangordningslogiker inom svensk ungdomsfotboll.* <https://idrottsforum.org/articles/peterson/peterson040831.pdf>

Schaeding, Derek, (2023). *Self-fulfilling prophecy and the pygmalion effect.*

<https://simplypsychology.org/self-fulfilling-prophecy.html>

Souza, L.S.D., Vicentini, L., Morbi, M.D.R., Marques, R.F.R. (2020) *The relative age effect on soccer goalkeeper training in Brazil: Scenarios og the male and female elites.* <https://www.scielo.br/j/jpe/a/NJFZ7bmJ7w5JwcVfCS5FPGC/>

Salinero, J.J., Perez B., Burillo P., Lesma M.L (2013) *Relative age effect in european professional football. Analysis by position.* <https://www.redalyc.org/pdf/3010/301030569007.pdf>

U23-landslaget i fotball, menn. (2016) https://www.nrk.no/sport/u23-landslaget-i-fotball_-menn-1.11586015

Voser R, Guimarães M, Ribeiro E. Futebol. (2006) *História, técnica e treino de goleiro.* Porto Alegre: EDIPUCRS. <https://www.scielo.br/j/jpe/a/NJFZ7bmJ7w5JwcVfCS5FPGC/>
(26)

Worville, Tom, (2021). *What age do players in different positions peak?* <https://theathletic.com/2935360/2021/11/15/what-age-do-players-in-different-positions-peak/>